แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Guidelines for Developing the Internal Supervision Process of Schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2

กิริยา ชลารัตน์[1*] และ กัลยมน อินทุสุต[2]

Kiriya Chalarat[1*] and Kanyamon Indusuta[2]

Received: 7 December 2024 **Revised:** 22 March 2025 **Accepted:** 23 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) เสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Cohen et al. (2018) ได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น .960 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนี (modified priority needs index: PNImodified) ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน 2. พบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้แก่ 1. การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูประชุมเพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการก่อนการนิเทศภายใน สรรหาคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อสร้างเครื่องมือ รวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคโนโลยีที่เข้าถึงง่าย เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนา 2. ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วน

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

[2] อาจารย์สาขาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

[1] A student in the Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

[2] Education Administration Program, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

* Corresponding author: Kiriya Chalarat, Email: 6614470041@rumail.ru.ac.th

เสียเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ปรับให้สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน พร้อมจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างทักษะใหม่ ๆ 3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ดำเนินงานนิเทศตามแผนและปฏิทินที่กำหนด โดยใช้แนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อความเป็นระบบจัดประชุมชี้แจง เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น สะท้อนผลการดำเนินงาน ปัญหา และความสำเร็จเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ 4. ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การประเมินผลการนิเทศแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยใช้วิธีทั้งทางการและไม่เป็นทางการ สร้างเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน และกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกัน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, นิเทศภายในโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current and desirable conditions of the internal supervision process of schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2; and 2) to propose guidelines for developing the internal supervision process of schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2. The research was divided into two phases. Phase 1 studied the current and desirable conditions of the internal supervision process. The sample consisted of 357 teachers under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2 in the 2024 academic year, obtained by using the ready-made table of Cohen et al. (2018). The research instrument was a questionnaire with an Item-Objective Congruence (IOC) index between .60 – 1.00 and a reliability value of .960. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNImodified). Phase 2 studied the guidelines for developing the internal supervision process. The research instrument was a structured interview form administered to 5 experts, and the data were analyzed using content analysis. The research results revealed that: 1. The overall current condition of the internal supervision process in schools was at a high level, and the overall desirable condition was at the highest level, specifically in the aspect of preparation before internal supervision. 2. The guidelines for developing the internal supervision process of schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2 consisted of 4 aspects: 1) Preparation before internal supervision: Administrators should provide opportunities for teachers to hold meetings to explore problems and needs before supervision, recruit a working committee to create tools, and collect, store, and analyze data using easily accessible technology to determine development guidelines. 2) Planning and developing internal supervision: Data from stakeholders should be analyzed to determine clear quantitative and qualitative goals, aligning them with school policies and contexts, alongside organizing personnel development activities

to enhance new skills. 3) Implementing internal supervision: Supervision operations should follow the specified plan and calendar, utilizing the PDCA quality cycle concept for a systematic approach. Explanatory meetings should be held, giving teachers opportunities to express opinions and reflect on operational results, problems, and successes to achieve the objectives. 4) Monitoring and evaluating internal supervision: The evaluation should be divided into 3 phases using both formal and informal methods. Appropriate evaluation tools should be created, providing all parties with opportunities to participate in meetings, planning, and jointly setting evaluation criteria.

Keywords: Development Guidelines, Internal School Supervision, Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทุกด้าน เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ได้มาซึ่งความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยถ่ายทอดความรู้จากการอบรมและฝึก ผ่านวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ การผลิตองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นแรงสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้แบบไม่หยุดนิ่ง มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอย่างสมดุล พร้อมด้วยจริยธรรมและวัฒนธรรมในการธำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมได้ และมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ โดยถือความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (การศึกษาแห่งชาติ, 2542) การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กันไป ซึ่งต้องจัดให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) การศึกษาคือรากฐานของการพัฒนาประเทศและสังคมด้วยสังคมที่เปลี่ยนแปลง ประเทศไทยจึงมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะครูและบุคลากร ที่นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) การนิเทศภายในเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ ลดช่องว่างในการปฏิบัติงาน เพิ่มประสิทธิภาพให้ระบบ จะเห็นได้ว่าผลการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การปรับปรุงวิธีการสอนของครูจะมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนโดยตรง (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2540) เพื่อให้เกิดการประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการพัฒนาความก้าวหน้าของครู การนิเทศภายใน

จึงมีผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557) กระทรวงศึกษาธิการผลักดันให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา จากผลการประเมิน PISA 2022 ของประเทศไทย พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 394 คะแนน วิทยาศาสตร์ 409 คะแนน และการอ่าน 379 คะแนน เมื่อเทียบกับ PISA 2018 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทั้งสามด้านลดลง และผล PISA 2000-2022 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์และการอ่านมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างตามสถิติ จึงมีมาตรการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ โดยส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) โดยผลสอบ PISA มีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการจัดการศึกษาของประเทศ ที่ถูกจัดเกณฑ์ความสามารถด้านการแข่งขันและความน่าลงทุน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงขับเคลื่อนแผนการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการประเมิน PISA 2025 ระดับเขตพื้นที่ เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) โดยใช้รูปแบบ PISA Model ดังนี้ P (Plan) วางแผนการขับเคลื่อนระดับเขต I (Inspire & Awareness) สร้างแรงบันดาลใจความตระหนักรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน S (Set in & Supervision) ดำเนินการแผนการและนิเทศ กำกับ ติดตาม A (Assessment) ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2567)

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ดำเนินการวางแผนและกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้รูปแบบ PISA Model จะเห็นได้ว่ากระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามการขับเคลื่อนและการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการประเมินผลของ PISA เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยความร่วมมือของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามบริบทของโรงเรียน และเป็นแนวทางกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้บรรลุผลสูงสุด ตลอดจนผู้เรียนมีผลประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดหรือสูงกว่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 5,534 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 357 คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Cohen et al. (2018) และใช้การสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดย 1) การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) 2) การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก หรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) หรือรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1 คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นแบบตอบสนองคู่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแบบเขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ระยะที่ 2 คือแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้แก่ 1) การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน 3) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 4) การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และข้อมูลการสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียน จากหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสารทางวิชาการและฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตามที่ปรากฏในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษา ค้นคว้าการสร้างแบบสอบถามและการร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ตัวแปรที่ต้องการศึกษา 3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและความถูกต้องในการใช้ภาษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้วัดค่าดัชนี คือ IOC (Item Objective Congruence) ผลการตรวจสอบพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.8-1.0 ทุกตัวแปร 5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอแบบสอบถามกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาความเห็นชอบการจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนโพธิสารพิทยากร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.3 - 0.8 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอร์นบาค

(Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .960 7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือไปเก็บข้อมูลกับครู จำนวน 357 ชุด ระยะที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งดังนี้ 1) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถามมาสร้างแบบสัมภาษณ์และรายการข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมปรับปรุงแก้ไข 3) ปรับปรุงข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา 18 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ต้องการเก็บข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และกระบวนการวิจัย 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้ 1.1) นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนให้กับกลุ่มตัวอย่าง 1.2) รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการลงรหัสเพื่อนำไปประเมินผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังนี้ 2.1) แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันแก่ผู้ให้ข้อมูล โดยบันทึกการสนทนาลงในกระดาษ และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อบันทึกเสียง 2.2) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกตามประเด็นที่กำหนด 2.3) ถอดข้อความจากบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก 2.4) เตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

4.51-5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50 อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50 อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50 อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์หาดัชนีความต้องการจำเป็น (modified priority needs index: PNImodified) โดยใช้ข้อมูลจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนน ใช้สูตรการคำนวณดัชนี PNImodified ของ สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ดังนี้

PNImodified = (I-D)/D

เมื่อ PNImodified แทน Modified Priority Need Index

I แทน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียน D แทน สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของโรงเรียน 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการลดทอนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจับประเด็นและสรุปข้อมูลตามที่ผู้วิจัยออกแบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมรายด้าน

องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$PNI_{modified}$	อันดับที่
การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน	4.01	0.80	มาก	4.66	0.57	มากที่สุด	0.164	1
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	4.17	0.78	มาก	4.73	0.52	มากที่สุด	0.135	2
การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	4.18	0.76	มาก	4.72	0.51	มากที่สุด	0.129	3
การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน	4.24	0.75	มาก	4.73	0.49	มากที่สุด	0.117	4
เฉลี่ย	**4.15**	**0.77**	**มาก**	**4.71**	**0.52**	**มากที่สุด**	**-**	**-**

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.15) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน (4.24) รองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน (4.18) และการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน (4.17) และต่ำสุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน (4.01) สภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.71) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน (4.73) รองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน (4.73) และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน (4.72) และต่ำสุด คือ การตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน (4.66) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน (0.164) รองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน (0.135) และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน (0.129) และต่ำสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน (0.117)

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน รายละเอียดดังนี้

1) ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูประชุมร่วมกัน เพื่อสำรวจ ค้นหาปัญหา ความต้องการต่าง ๆ ก่อนการนิเทศ สรรหาคณะ

กรรมการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อสร้างเครื่องมือ รวบรวมจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่รวดเร็วและทุกคนเข้าถึงได้ จัดเรียงข้อมูลและร่วมกันวิเคราะห์เพื่อกำหนดความจำเป็นในการพัฒนา ทั้งนี้การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินการที่สำคัญ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ

2) ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การนำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและบริบทของโรงเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ฝึกอบรม การเสริมสร้างทักษะใหม่ ๆ ทั้งนี้การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่แผนการนิเทศภายในที่ตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานนิเทศตามปฏิทินและเป้าหมายที่วางแผน โดยระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศควรจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดรูปแบบการปฏิบัติการนิเทศโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ เพื่อทำให้การดำเนินงานชัดเจนและเป็นระบบ ให้โอกาสครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นสะท้อนผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญเน้นการดำเนินงานตามแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

4) ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การประเมินผลการนิเทศภายในที่แบ่งเป็น 3 ระยะ ควรใช้วิธีการแบบทางการและไม่เป็นทางการ สร้างเครื่องมือที่เหมาะสมจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายด้วยการประชุมวางแผนกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินร่วมกัน เพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินผล ติดตามและปรับปรุงเครื่องมือทำให้สามารถวัดผลได้อย่างแม่นยำ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดูแล ติดตามความคืบหน้าการปฏิบัติตามแผนงานการนิเทศ นำผลการประเมินไปใช้ สรุปและรายงานผล ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนและการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และต่ำสุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมีการสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา ร่วมวางแผน แสวงหาแนวทางการดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของภีชาวิชญ์ ยางงาม (2564) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศ

ภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนช่วยกันดำเนินการศึกษาสภาพปัจจัย วางแผน การสร้างสื่อ ปฏิบัติการนิเทศ ประเมินผลและรายงานผลเพื่อให้ครูประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา ศรีชนะ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ส่วนสภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในและการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และต่ำสุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการในการนิเทศภายในเป็นกระบวนที่มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเป็นกระบวนการที่สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนของครูและช่วยในการพัฒนาผู้เรียน ครูและคุณภาพการศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโภชน์ นันบุย (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน รองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และต่ำสุด คือ การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการต้องการการเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน ต้องส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสำรวจและค้นหาปัญหา ความต้องการ สนับสนุนการสรรหาคณะกรรมการดำเนินงานในการวางแผนวางและสร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ เมวิกา ชอบสูงเนิน (2564) กล่าวว่า เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เพื่อทราบสภาพและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สภาพที่เป็นปัญหา กำหนดแนวทางและทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ หัตถมา (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของด้านการเผยแพร่และขยายผลมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านข้อมูลและสารสนเทศ และความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตาม สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน พบว่า สภาพปัจจุบันของการเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพนโยบายและเป้าหมาย ที่ลงสู่สถานศึกษาและทำให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ (2564) กล่าวว่า การเตรียมการก่อนการนิเทศภายใน คือ การวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดรวบรวม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอก เพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการนิเทศภายในและนำผลการประเมินมากำหนดความต้องการจำเป็น

ส่วนสภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นโยบาย และเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นโยบาย และเป้าหมายของต้นสังกัด เป็นสิ่งสำคัญที่เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตรงตามความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับแนวคิดของ ภีชาวิชญ์ ยางงาม (2564) กล่าวว่า การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน และความต้องการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

ความต้องการจำเป็นของด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศภายในสูงสุด คือ การมีเครื่องมือและการเก็บข้อมูล เช่น ความต้องการของโรงเรียน สภาพปัญหาของโรงเรียน ฯลฯ อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะต้องการมีเครื่องมือและการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ เช่น ความต้องการของโรงเรียน สภาพปัญหาของโรงเรียน ฯลฯ ต้องสนับสนุนความรู้ความเข้าใจหลักการการสร้างเครื่องมือ จัดกระทำข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ พวงอ้อย ไชยดี (2564) กล่าวว่า มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และมีการจัดสรรงบประมาณ อำนวยความสะดวกเครื่องมือในการนิเทศอย่างเหมาะสม

1.2 สภาพปัจจุบันของการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้นิเทศภายในโรงเรียนของคณะกรรมการนิเทศภายใน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้นิเทศภายในโรงเรียนของคณะกรรมการนิเทศภายใน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการทราบบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ (2564) กล่าวว่า กำหนดขอบเขตและความรับผิดชอบของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ประสานงานการนิเทศภายในสถานศึกษาและการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อประเมินผลในการนิเทศภายใน สภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้นิเทศภายในโรงเรียนของคณะกรรมการนิเทศภายใน ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้นิเทศภายในโรงเรียนของคณะกรรมการนิเทศภายใน เป็นการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ช่วยให้ผู้นิเทศและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจชัดเจนว่าภารกิจและความรับผิดชอบของตนคืออะไร ผู้นิเทศจะรู้ว่าควรทำงานในด้านใด สอดคล้องกับแนวคิดของ ธิดารัตน์ หัตถมา (2566) กล่าวว่า ประชุมเตรียมการนิเทศจัดตั้งคณะนิเทศ กำหนดประเด็นการนิเทศ กรอบระยะเวลา วิธีการนิเทศ มีองค์ประกอบต่าง ๆ สัมพันธ์กัน เลือกแนวทาง วิธีการในการพัฒนาโดยเจตจำนงร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ความต้องการจำเป็นของด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสูงสุด คือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความ

ต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากต้องการการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ควรส่งเสริมให้มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตรงตามสภาพปัญหา สอดคล้องกับแนวคิด ภีชาวิชญ์ ยางงาม (2564) กล่าวว่า กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศภายในตามความรู้ความสามารถ และส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจในขอบข่ายอำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศภายในโรงเรียน

1.3 สภาพปัจจุบันของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเป็นกระบวนการที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจและให้กำลังใจกัน มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ (2564) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศการนิเทศภายในที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายใน สภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ มักสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดความไว้วางใจในการนิเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภีชาวิชญ์ ยางงาม (2564) กล่าวว่า ความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสม ผู้ให้การนิเทศปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตร มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ความต้องการจำเป็นของด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนสูงสุด คือ การประชุมทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน เพื่อสะท้อนปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากต้องการการประชุมทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน เพื่อสะท้อนปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จในการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดการทบทวนปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ และควรกล่าวให้กำลังใจชื่นชมถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้น สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิด ณัฐา พุทธอรุณ (2565) กล่าวว่า เป็นดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด ดังนี้ 1) ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด 3) การสะท้อนผลการนิเทศ 4) ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

1.4 สภาพปัจจุบันของการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแจ้งผลการประเมินการนิเทศภายในให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นขั้นตอนสำคัญที่ส่งผลดี สร้างความโปร่งใสและความชัดเจนในกระบวนการทำงาน ทราบความคืบหน้าของงาน การให้คำแนะนำเพื่อช่วยพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จริยา ศรีชนะ (2563) กล่าวว่า เป็นการให้ความเห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า การกำหนดสาระสำคัญของเรื่องที่จะประเมินผล การกำหนดวิธีการประเมินผล การสร้างและการใช้

เครื่องมือในการประเมินผล การนำผลการประเมินมาใช้และการสรุปและรายงานผล

สภาพพึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายใน ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการการประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายใน ควรมีการวางแผนที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร ความสำเร็จในการปรับปรุงการสอน ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศหรือการบรรลุเป้าหมาย ควรเก็บข้อมูลเป็นระบบ ส่งเสริมให้สะท้อนผลอย่างเปิดกว้างและสร้างสรรค์ และควรจัดทำรายงานผลการประเมิน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมโภชน์ นันบุย (2565) กล่าวว่า เป็นการดำเนินให้ความเห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า กำหนดสาระสำคัญของเรื่องที่จะประเมินผล กำหนดวิธีการ การประเมินผลการนิเทศจัดในรูปของคณะกรรมการ การสร้างและการใช้เครื่องมือในการประเมินผล การนำผลการประเมินมาใช้ และการสรุปและรายงานผล

ความต้องการจำเป็นของด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนสูงสุด คือ การแบ่งการประเมินผลการนิเทศภายในเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ทั้งนี้เป็นเพราะการต้องการการแบ่งการประเมินผลการนิเทศภายในเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ควรสร้างเครื่องมือหรือเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับแต่ละระยะ เช่น แบบสอบถาม แบบประเมินผลการสอน หรือการสังเกต สอดคล้องกับแนวคิดของ พวงอ้อย ไชยดี (2564) กล่าวว่า เป็นการประเมินและตรวจสอบผลการนิเทศเป็นระยะ มีการสังเกตการณ์รับรู้และทดสอบความเข้าใจของผู้รับการนิเทศเป็นระยะ มีการสรุปผลและนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการนิเทศภายใน แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้แนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ประชุมร่วมกัน เพื่อสำรวจและค้นหาปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายใน สรรหาคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการโดยตำแหน่งในการสร้างเครื่องมือ รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วและทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย จัดเรียงข้อมูลที่ได้มาและร่วมกันวิเคราะห์เพื่อกำหนดความจำเป็นในการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากการเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินการที่สำคัญ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของการพัฒนา และเกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิด Mayo (1954) ที่เชื่อว่า ผลผลิตหรือผลงานของผู้ปฏิบัติสามารถจะเพิ่มขึ้นได้จากการให้ผู้ปฏิบัติงานเหล่านั้นมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภีชาวิชญ์ ยางงาม (2564) กล่าวว่า การเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน คือการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน และความต้องการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา

ศรีชนะ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 กล่าวว่า เป็นการพิจารณาสภาพที่แท้จริงและข้อจำกัดที่เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศในขณะนั้น เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การนำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและบริบทของโรงเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ฝึกอบรม การเสริมสร้างทักษะใหม่ ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่แผนการนิเทศภายในที่ตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ อาจใช้ทฤษฎีเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น POSDCoRB ของ Gulick and Urwick (1987) ที่เป็นการบริหารงานที่มีการวางแผนงาน จัดการบุคลากร การประสานงาน การรายงาน ติดตามผล สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ (2564) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่สถานศึกษามีการจัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมคณะนิเทศ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในชัดเจน กำหนดขอบเขตและความรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ หัตถมา (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 กล่าวว่า เป็นการกำหนดแนวทาง โดยการวางแผน จัดทำแผนการนิเทศ ประชุมเตรียมการนิเทศจัดตั้งคณะนิเทศ กำหนดประเด็นการนิเทศ กรอบระยะเวลา วิธีการนิเทศ มีองค์ประกอบต่าง ๆ สัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อกระทำพันธกิจอันถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานนิเทศตามปฏิทินและเป้าหมายตามการวางแผนการนิเทศภายใน โดยระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศควรจัดการประชุมชี้แจงรายละเอียดรูปแบบการปฏิบัติการนิเทศที่นำแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในเพื่อช่วยให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สะท้อนผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญเน้นการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการนิเทศ เพื่อให้เกิดต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ณัฐา พุทธอรุณ (2565) กล่าวว่า เป็นดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโภชน์ นันบุย (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ กล่าวว่า การปฏิบัติงานนิเทศตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนการนำเทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน คือการประเมินผลการ

นิเทศภายในที่แบ่งเป็น 3 ระยะ ควรใช้วิธีการทั้งทางการและไม่เป็นทางการ ในการประเมิน พร้อมทั้งสร้างเครื่องมือที่เหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายด้วยการประชุมและวางแผนกำหนดวิธีการเกณฑ์การประเมินร่วมกัน เพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินผล ทั้งติดตามและปรับปรุงเครื่องมือจะทำให้สามารถวัดผลได้อย่างแม่นยำ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดูแล ติดตามความคืบหน้าการปฏิบัติตามแผนงานการนิเทศ ผลการประเมินไปใช้ สรุปและรายงานผล ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายใน สอดคล้องกับแนวคิดของศิริขวัญ โกญจนันท์ (2564) กล่าวว่า เป็นขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงาน รวบรวมปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนเพื่อหาแนวทางแก้ไข เป็นการประเมินขั้นสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมวิกา ชอบสูงเนิน (2564) กล่าวว่า เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อทราบผลการดำเนินงานติดตามและประเมินผล ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูค้นหาปัญหา ความต้องการก่อนการนิเทศ ควรสนับสนุนการสร้างเครื่องมือ จัดเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยีที่เป็นระบบ

1.2 ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรร่วมมือกับครูวิเคราะห์ นโยบายเขตพื้นที่และบริบทของโรงเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ความต้องการของโรงเรียน

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรสนับสนุนการดำเนินงานตามปฏิทิน โดยใช้ระบบ PDCA ดำเนินงาน และควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรใช้รูปแบบการประเมินผล 3 ระยะที่หลากหลาย สนับสนุนการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสม เน้นการมีส่วนร่วมดูแล ติดตามการปฏิบัติงาน การสรุปและรายงานผล ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายใน เพื่อประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการนิเทศที่พัฒนาเป็นรูปแบบและทดลองใช้ เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. https://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546*. https://www.moe.go.th/พรบ-ระเบียบบริหารราชการ

จริยา ศรีชนะ. (2563). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐา พุทธอรุณ. (2565). *กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธิดารัตน์ หัตถมา. (2566). *แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุรีวิทยาสาสน์.

พวงอ้อย ไชยดี. (2564). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภีชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). *กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เมวิกา ชอบสูงเนิน. (2564). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ. (2564). *รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). เทมการพิมพ์.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2540). *หลักการนิเทศการศึกษา*. คุรุสภาลาดพร้าว.

ศิริขวัญ โกญจนันท์. (2564). *การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *แถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022*. https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/

สมโภชน์ นันบุย. (2565). *แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2567). *ที่ ศธ 04291/ว2220 แผนการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการประเมิน PISA 2025 ระดับเขตพื้นที่*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cohen, L., Mansion, L., & Marrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.

Gulick, L., & Urwick, L. (Eds.). (1987). *Papers on the science of administration*. Institute of Public Administration.

Mayo, E. (1954). *The human problems of an industrial civilization*. Harvard University.